

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 24/2013-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť občianskeho združenia O., P., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. P. R., s. r. o., K., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. P. R., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Partizánske v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 908/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť občianskeho združenia O., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. augusta 2012 doručená sťažnosť občianskeho združenia O., P. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Okresného súdu Partizánske (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 908/2011.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že postupom okresného súdu (exekučného súdu, pozn.) v napadnutom konaní boli porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru „*odmietnutím pripustenia sťažovateľa do predmetného exekučného konania a oznámením, že Okresný súd... nebude reagovať na návrhy organizácie O.*“.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že v napadnutom konaní vedenom okresným súdom «*podaním, ktoré bolo exekučnému súdu doručené dňa 4.1.2012 oznámila vstup do konania ako vedľajší účastník na strane povinného - spotrebiteľa a žiadal o odklad exekúcie vedenej pod sp. zn. 2 Er/908/2011 a jej následné zastavenie. Listom zo dňa 11. 6. 2012... bolo združeniu O. oznámené, že „aj s ohľadom na judikatúru NS SR sp. zn. 1 Cdo 106/2008, že vedľajšie účastníctvo v exekučnom konaní je vylúčené. Rovnako súd nebude reagovať na návrhy O. ... na odklad a zastavenie exekúcie ako vedľajšieho účastníka, nakoľko v exekučnom konaní vedľajšie účastníctvo nie je prípustné.*“».

Sťažovateľ nesúhlasí s postupom okresného súdu v napadnutom konaní a uvádza, že gramatickým a logickým výkladom § 25 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) «*možno dospieť k záveru, že zákonodarca vyslovene priznáva združeniam (pôsobiacim na ochranu spotrebiteľa v zmysle § 1 predmetného zákona) postavenie účastníka konania nielen v prípade, ak je samotným navrhovateľom tzn. podá návrh na začatie konania vo veci samej ale aj v prípade, ak sa stane neskôr účastníkom už prebiehajúceho konania „byť účastníkom konania“.* Navyše zákonom o ochrane spotrebiteľa došlo k transformácii Smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/27/ES z 19. mája 1998 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov za účelom dosiahnuť maximálnu procesnú ochranu spotrebiteľa. Predmetné ustanovenie § 25 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa nerozlišuje medzi konaním exekučným a občianskym, preto nie je s ohľadom na zmysel tohto ustanovenia, ktorým je ochrana spotrebiteľa možné a správne vykladať toto ustanovenie

reštriktívne. Navyše § 25 zákona o ochrane spotrebiteľa nepriznáva súdu právo preskúmať, či je združenie oprávnené vstúpiť do konania nakoľko mu vyslovene priznáva toto právo len pri podávaní návrhu na začatie konania... (bez toho, aby bolo dotknuté právo súdu preskúmať, či je tento subjekt oprávnený v danom prípade podať návrh na začatie konania). Postup titulného súdu je v danom prípade formalistický neberúc do úvahy prínos združenia O. do samotného konania pričom svojím postupom znemožnil vstup vedľajšieho účastníka do konania a odoprel mu tak právo na spravodlivé konanie.».

Podľa názoru sťažovateľa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) *„hlavne nevylučuje vstup vedľajšieho účastníka do konania. Aj z doslovného výkladu ust. § 251 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len OSP) vyplýva, že ustanovenia tohto zákona sa použijú ak osobitný predpis neustanovuje inak. Nakoľko zákon vstup vedľajšieho účastníka vyslovene explicitne nevylučuje osobitným ustanovením, nie je dôvod na nepripustenie vedľajšieho účastníka do konania. Z predmetného konania navyše vyplýva, že dané exekučné konanie má charakter sporového konania, čím je naplnený ďalší predpoklad mienený príslušnými ustanoveniami o vstupe vedľajšieho účastníka do konania... Základným predpokladom na vstup vedľajšieho účastníka do konania je existencia konania, ktoré má charakter sporu (tzv. sporové konanie). Exekučné konanie, ktoré upravuje osobitný predpis (Exekučný poriadok) je relatívne samostatným druhom civilného procesu, ktorý však spĺňa všetky znaky sporového konania.“*, pričom *„súd sa ani náznakom nezaoberal konkrétnou situáciou, ktorá vznikla podaním združenia O. a uviedol len rozhodnutie Najvyššieho súdu... na základe, ktorého usúdil vylúčenie vedľajšieho účastníctva v exekučnom konaní. Podaním združenia O. sa podľa vlastných tvrdení vôbec nezaoberal a zaoberať ani neplánoval, ako možno usúdiť zo strohého znenia oznámenia. Okresný súd... sa teda absolútne nedostatočne a neadekvátne vysporiadal s tvrdeniami organizácie O. List dokonca ani neobsahuje výrok o tom, že sa vstup do konania zamieta.“*.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol o nej nálezom, v ktorom vysloví, že jeho základné právo

na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, prikáže okresnému súdu v napadnutom konaní „*pripustiť vstup organizácie O. ... ako vedľajšieho účastníka na strane povinného*“, prizná sťažovateľovi finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných

dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Sťažovateľ sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 908/2011, ku ktorému malo dôjsť príliš formalistickým postupom okresného súdu, ktorý v napadnutom konaní *„neberúc do úvahy prínos združenia O. do samotného konania... znemožnil vstup vedľajšieho účastníka do konania“*.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd uznesením zo 17. októbra 2011 exekučné konanie sp. zn. 2 Er 908/2011 zastavil. Uznesenie okresného súdu o zastavení exekučného konania nadobudlo právoplatnosť 8. novembra 2011.

Podľa § 93 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa § 93 ods. 2 OSP ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 3 OSP do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh.

Podľa § 93 ods. 4 OSP v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa združenie môže podať návrh na začatie konania na správnom orgáne alebo na súde vo veci ochrany práv spotrebiteľov alebo môže byť účastníkom konania

a) ak sú takéto ciele hlavnou náplňou jeho činnosti alebo

b) je uvedené v zozname oprávnených osôb vedenom Komisiou (ďalej len „zoznam oprávnených osôb“), bez toho, aby bolo dotknuté právo súdu preskúmať, či je tento subjekt oprávnený v danom prípade podať návrh na začatie konania.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa združenie podľa odseku 1 môže na základe plnomocenstva zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi o uplatňovaní jeho práv vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa.

Ustanovenie § 93 ods. 2 OSP ustanovujúce možnosť vstupu do konania právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (zákon o ochrane spotrebiteľa), je účinné od 15. októbra 2008 (zákon č. 384/2008 Z. z.), pričom cieľom takejto úpravy je v súlade s dôvodovou správou označeného zákona zaistenie širšej ochrany spotrebiteľa.

Ústavný súd už v inej obdobnej veci sťažovateľa (IV. ÚS 584/2012) konštatoval, že vedľajšie účasti je formou spoločenstva účastníkov v občianskom súdnom konaní. Vedľajší účastník je osoba odlišná od účastníka samotného, ktorá sa zúčastňuje konania z dôvodu, že chce pomôcť „zvít'azit“ v spore niektorému z účastníkov konania. Účelom citovaného § 93 ods. 2 OSP je umožniť vstup do konania aj právnickej osobe (združeniu),

ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (zákon o ochrane spotrebiteľa, pozn.).

Zo samotnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ oznámil „podaním, ktoré bolo exekučnému súdu doručené dňa 4. 1. 2012... vstup do konania ako vedľajší účastník na strane povinného - spotrebiteľa a žiadala o odklad exekúcie vedenej pod sp. zn. 2 Er/908/2011 a jej následné zastavenie“.

Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie vedené okresným súdom bolo právoplatne skončené 8. novembra 2011, teda ešte pred doručením podania sťažovateľa, ktorým oznámil vstup do tohto napadnutého konania ako vedľajší účastník na strane povinného (4. januára 2012), bolo bez právneho dôvodu, aby okresný súd preskúmaval opodstatnenosť samotného podania, ktorým sťažovateľ oznámil vstup do napadnutého konania, ako aj dôvody návrhu sťažovateľa na odklad exekúcie a jej následné zastavenie.

Keďže sťažovateľ sa oznámením doručeným okresnému súdu 4. januára 2012 domáhal vstupu do napadnutého konania vedeného okresným súdom, ktoré bolo v danom čase už právoplatne skončené, nemohlo postupom okresného súdu, ktorým tento nepripustil sťažovateľa do napadnutého konania ako vedľajšieho účastníka, dôjsť k ním namietanému porušeniu základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. januára 2013